

ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ บุคลากรศูนย์วิชาการ และบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับ
การดำเนินงานของศูนย์วิชาการในโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา

นาย เทพา สำเร็จ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-501-7

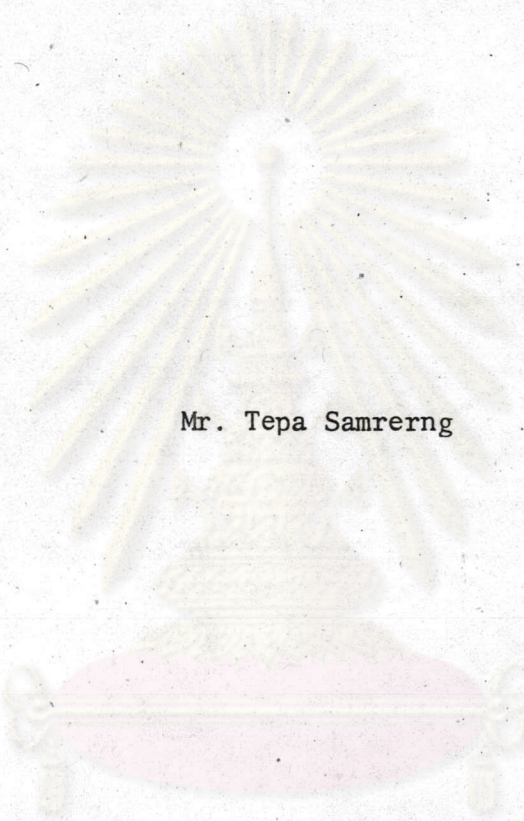
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015853

I15812960

OPINIONS OF SUPERVISORS, RESOURCE CENTER PERSONNELS, AND SCHOOL PERSONNELS
CONCERNING THE OPERATION OF EDUCATIONAL RESOURCE CENTERS UNDER
THE QUALITY IMPROVEMENT PROJECT OF PRIMARY EDUCATION

Mr. Tapa Samrerng

คณะศึกษาศาสตร์
ศูนย์วิทยุทรัพยากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-569-501-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ บุคลากรศูนย์วิชาการ และบุคลากร
ในโรงเรียน เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์วิชาการในโครงการ
พัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา

โดย

นายเทพา สำเร็จ

ภาควิชา

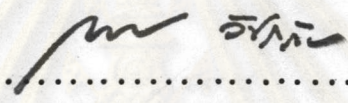
ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

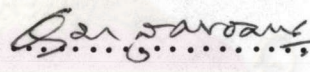
ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์

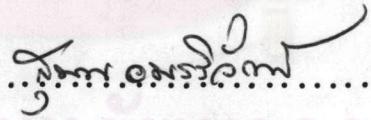

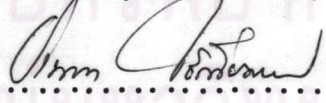
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฐมา สุคนธมาน)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ปานตา ไข้เทียมวงศ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

เนื้อหา สำเร็จ : ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ บุคลากรศูนย์วิชาการ และบุคลากรในโรงเรียน
เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์วิชาการในโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา (OPINIONS
OF SUPERVISORS, RESOURCE CENTER PERSONNELS AND SCHOOL PERSONNELS
CONCERNING THE OPERATION OF EDUCATIONAL RESOURCE CENTERS UNDER THE
QUALITY IMPROVEMENT PROJECT OF PRIMARY EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : ศ.สุมน
อมรวิวัฒน์, 184 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน ปัญหาและข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์วิชาการในโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2528

ผลการวิจัยซึ่งได้ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของคณะทำงานศูนย์วิชาการจังหวัด 24 คน และ
ทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน 148 คน ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนและครูประถมศึกษา 356 คน
พบว่า 1) คณะทำงานศูนย์วิชาการจังหวัดและศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนมีความเห็นด้วยในระดับมากกับ
ภารกิจของศูนย์วิชาการที่โครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาได้กำหนดขึ้น แต่ได้ปฏิบัติงานตามภารกิจ
เหล่านั้นในระดับปานกลาง 2) ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษา มีความเห็นด้วยใน
ระดับมากกับหลักการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ แต่เห็นว่าการให้บริการของศูนย์วิชาการอยู่ในระดับ
ปานกลาง สื่อการเรียนการสอนมีไม่ครบทุกกลุ่มประสบการณ์ การจัดเก็บ ดูแล บำรุงรักษาสื่อการเรียน
การสอนอยู่ในระดับพอใช้การได้ และไม่ค่อยมีการผลิตสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ นอกจากนั้นยังเห็นว่า
การดำเนินงานของศูนย์วิชาการมีผลต่อการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษา คือทำให้คุณภาพการประถมศึกษา
เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนและการเลื่อน
ชั้นของนักเรียน 3) ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์วิชาการคือ ปัญหาในการสรรหามูลค่าที่มี
ความรู้ความสามารถเข้ามาปฏิบัติงานในศูนย์วิชาการ การให้บริการของศูนย์วิชาการยังไม่ทั่วถึงและยังไม่
บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา 4) ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานของ
ศูนย์วิชาการคือ ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับควรให้ความสำคัญ ติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์วิชาการทุก
ระยะ ตระหนักถึงบทบาทที่สำคัญของศูนย์วิชาการในการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษา ให้ความร่วมมือ
พิจารณาเพิ่มงบประมาณในการดำเนินงานตามความเหมาะสม ตลอดจนพิจารณาถึงเรื่องความถูกต้องใน
การแต่งตั้งและความเหมาะสมของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน อาคารสถานที่ และวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียน
การสอน

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

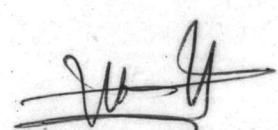
TEPA SUMRERNG : OPINIONS OF SUPERVISORS, RESOURCE CENTER PERSONNELS AND SCHOOL PERSONNELS CONCERNING THE OPERATION OF EDUCATION RESOURCE CENTERS UNDER THE QUALITY IMPROVEMENT PROJECT OF PRIMARY EDUCATION. THESIS ADVISOR : PROF. SUMON AMORNVIVAT, 184 PP.

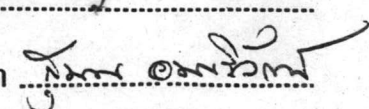
The purpose of this research is to study the opinions on the operation and problem of educational resource centers under the Quality Improvement project of primary education, the office of National Primary Education Commission, the fiscal year of 2528.

The findings, which obtained from the questionnaire asking 24 members of the committees of provincial educational resource centers, 148 members of the committees of educational resource centers at the school cluster level, and 356 supervisors, school administrators and primary school teachers, are 1) the committees of provincial educational resource centers and the committees of educational resource center at the school cluster level agreed at the high level with the duties of the centers set by the quality improvement project of primary education, but implemented such duties at the moderate level 2) the supervisors, the school administrators and the elementary school teachers agreed at the high level with the centers' principles of implementation, however, they thought that the services provided by the centers were at the moderate level, not every learning area got instructional media, collection and maintenance of instructional media were at the fair level, and innovated instructional media were hardly produced. They also expressed the results of the centers' implementation on the quality improvement of primary education, that is the quality of primary education was changing in the better way in academic achievement of the students, classroom atmosphere and promotion rate of the students 3) the problems of the operation of the center were; selecting proficient personnel to work in the centers, the problem of inadequate services of the centers, and the objectives of the project were not fulfilled 4) the recommendations for the center implementation were that educational administrators in every level should cooperate, and consider the operation of budget, personnels administration, building, media and instructional materials.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาของ ศาสตราจารย์ สุมณ อมรวิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขงานวิจัยด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำแก้ไข ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. จำรัส นองมาก ดร. ชัยณรงค์ สุวรรณสาร อาจารย์เมญจลักษ์ สุธโกคกิจ อาจารย์ จิระพันธ์ เตมะ อาจารย์ ขจร วงศ์ศรีเพือก และอาจารย์ นวรัตน์ วัฒนนนท์ เป็นอย่างสูงที่กรุณาตรวจแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนให้เอกสารและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่าน

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาทั้ง 6 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะทำงานศูนย์วิชาการจังหวัด คณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษาทุกท่านที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้ให้ความร่วมมือในการออกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณมานะ อุณารัตน์ และ คุณสุภาวัฒน์ เวชประดิษฐ์ ที่สละเวลาเพื่อช่วยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ขอขอบคุณ คุณคำใบ แทนคำ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่มีส่วนสนับสนุนช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณพรศรี พานิชวงศ์ ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในการติดต่อจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

นายเทพา สำเร็จ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความของการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ศูนย์วิชาการ.....	9
ความหมายของศูนย์วิชาการ.....	9
ประเภทของศูนย์วิชาการ.....	10
ความสำคัญของศูนย์วิชาการ.....	12
ความสำคัญของสื่อการเรียนการสอน.....	13
โครงการพัฒนารูปแบบการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษา (จังหวัดปัตตานี-ศรีสะเกษ).....	17
โครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา.....	21
หลักการและแนวคิดการพัฒนาการศึกษาตามแนวโครงการพัฒนาคุณภาพ การประถมศึกษา.....	22

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
วัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา.....	26
โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ และวิธีดำเนินงานของศูนย์วิชาการ.....	27
ศูนย์วิชาการจังหวัด.....	27
ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน.....	33
บทบาทของศูนย์วิชาการในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา.....	43
บทบาทการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษาของศูนย์วิชาการใน โครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
ตัวอย่างประชากร.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	106
สรุปผลการวิจัย.....	107
การอภิปรายผล.....	111
ข้อเสนอแนะ.....	126
บรรณานุกรม.....	128
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.....	134
ภาคผนวก ข.....	136
ภาคผนวก ค.....	139
ประวัติผู้เขียน.....	184

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	62.๖
2	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของคณะทำงาน ศูนย์วิชาการจังหวัด เกี่ยวกับภารกิจของการดำเนินงานศูนย์วิชาการ	65
3	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของคณะทำงาน ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เกี่ยวกับภารกิจของการดำเนินงานของ ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน	67
4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของคณะทำงาน ศูนย์วิชาการจังหวัด เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการจังหวัด ในดำเนินงานจัดดำเนินการทั่วไป	69
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของคณะทำงาน ศูนย์วิชาการจังหวัด เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการจังหวัด ในดำเนินงานผลิต	70
6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของคณะทำงาน ศูนย์วิชาการจังหวัด เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการจังหวัด ในดำเนินงานบริการ	71
7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของคณะทำงาน ศูนย์วิชาการจังหวัด เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการจังหวัด ในดำเนินงานพัฒนา	72
8	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของคณะทำงาน ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ กลุ่มโรงเรียน ในดำเนินงานจัดดำเนินการทั่วไป	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของคณะทำงาน ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ กลุ่มโรงเรียนในด้านงานผลิต.....	75
10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของคณะทำงาน ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ กลุ่มโรงเรียนในด้านงานบริการ.....	76
11	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของคณะทำงาน ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ กลุ่มโรงเรียนในด้านงานพัฒนา.....	78
12	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษา เกี่ยวกับหลักการดำเนินงานของ ศูนย์วิชาการ.....	79
13	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษา เกี่ยวกับหน้าที่และกิจกรรมของ ศูนย์วิชาการจังหวัด.....	80
14	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษา เกี่ยวกับหน้าที่และกิจกรรมของ ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน.....	81
15	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษา เกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม ควบคุม ดูแล กำกับการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ.....	82
16	แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษา เกี่ยวกับการผลิตและให้บริการสื่อการเรียนการสอน ...	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดเก็บ ดูแล บำรุงรักษาสื่อการเรียน การสอน.....	87
18	แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษาเกี่ยวกับการอบรมให้คำแนะนำเกี่ยวกับการผลิตและ การใช้สื่อการเรียนการสอน.....	89
19	แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษาเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนหลังจากที่มีการดำเนินงาน ของศูนย์วิชาการผ่านไปเป็นเวลา 2 ปี.....	91
20	แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนหลังจากที่มีการดำเนินงานของศูนย์วิชาการผ่านไปเป็นเวลา 2 ปี.....	95
21	แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษาเกี่ยวกับอัตราการมา เรียนของนักเรียนหลังจากที่มีการดำเนินงานของศูนย์วิชาการผ่านไปเป็นเวลา 2 ปี.....	96
22	แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษาเกี่ยวกับอัตราการ เลื่อนชั้นของนักเรียนหลังจากที่มีการดำเนินงานของศูนย์วิชาการผ่านไปเป็นเวลา 2 ปี.....	98